

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.	— fl.
Fél évre	4 kor.	— fl.
Negyed évre	2 kor.	— fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlköztásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1902. November 19.

8. szám

A kincstári erdőőrök, illetve az erdészeti altiszti személyzet által viselendő egyenruha átalányról.

(Folytatás).

A Magyar Erdész idézett cikke az erdészeti altisztek egyenruhájára nézve két tényt konstatál, nevezetesen egyrészt azt, hogy az államkincstár szolgálatában álló erdészeti altisztek ruhája ellenkezőleg az erdőtisztekével tetszetős és összhangzó, a mellett pedig, hogy szükséges még olcsó is, másrészt pedig azt, hogy az államkincstár által ez idő szerint nyújtott egyenruhaátalány az egyenruházati cikkeknek beszerzésére nem elégséges. Általánosságban pedig konstatálja még azt is, hogy miután az erdészeti altiszt az erdőtörvény 40 §-a értelmében közbiztonsági közeg ki a néppel, a tettesekkel közvetlenül érintkezik, szüksége van arra, hogy tekintélyének megóvása végett ne boeskorban, gyatyában s más cifra ruhában, hanem az államadta egyenruhában s oldalfegyverrel járjon.

Ezekre a cikkíró ur által konstatált tényekre akarunk itt a magunk a szempontjából néhány szerény észrevételt tenni, ha nem is abban a sorrendben, mint a hogy azokat elősoroltuk.

Mindenek előtt megállapítjuk azt a tényt, hogy korunkban az élelem után első és legfontosabb kérdés a ruházat. Az a boldog kor,

midőn ha nem is éppen a fügefalevél, de mégis a szerényebb ruha is elégséges volt s midőn még azt tartotta a példabeszéd, hogy a madarat tolláról, az embert pedig szaváról ismerjük meg, régen letűnt már az enyészet sötétségébe s ma bizon a leggyakrabban nem a szaváról itéli meg a világ az ember becsét, és nem kutatja annak belső értékét, hanem inkább a külsőségeket méltatja figyelmére s azok után mérlegeli az embereket s adja meg nekik a tiszteletet. A rongyosan járó s koplaló tudóst csak amugy félvállról nézi a szerencsés virilista s nem a tudás adja meg a rangot az embereknek, hanem azok anyagi jóléte. Így szaporodnak gombamódra a különféle nagyságosok és méltóságosok, kiknél gazdagságukat kivéve egyéb érdemet, mellyel a címükre rászolgáltak, alig lehetne még nagyító üveggel is felfedezni.

Ilyen szomorú viszonyok mellett készséggel hozzájárulunk az idézett cikkben kifejezésre juttatott ama véleményhez, hogy az erdészeti altisztnak nem szabad boeskorban és gatyában járni, hanem egyenruhát kell viselnie, oldalfegyverrel, hogy a köznép előtt szükséges tekintélyét megóvhassa, de ezt csak részben fogadhatjuk el és nyiltan s határozottan kinyilatkoztatjuk, hogy magát az egyenruhát és az oldalfegyvert korán sem tartjuk elégségesnek a tekintély megszerzésére és fenntartására, hanem szükséges még ennek előmozdításához más is.

Ismételten volt alkalmunk rámutatni arra

a viszás helyzetre, melyben sok helyütt az erdészeti altiszti személyzet felettes tisztviselőivel szemben áll s mely sem nem természetes, sem pedig a közjó és a szolgálat érdekét elő nem mozdítja. Annyira gyakori ugyanis, hogy szinte általánosnak is lehetne mondani azt, hogy az erdészeti tisztviselők az alájuk rendelt altisztben nem segítő társat, hanem egyszerű szolgát látnak s bánásmódjuk, modoruk vele szemben nem is más, mint az, a melyben a közönséges szolgálkat, kocsisaikat részesíteni szokták. Mi ezt egyébnek nem tulajdoníthatjuk, mint annak, hogy ez által a saját tekintélyüket igyekeznek növelni s fennsőbbiségüket éreztetni, már pedig nagyon téves felfogás az, hogy ez által a kívánt czélt elérnék, sőt szerény véleményünk szerint többet rontanak a dolgon, mintsem javítanak. A kierőszakolt tekintély ugyanis csak látszólag az és csak szemtől-szembe nyilvánul, a hát mögött azonban éppen ennek az ellenkezőjévé alakul át. Az, hogy a szolgálatban altisztjével együtt utazó tisztviselő ezt nem maga mellé, hanem legjobb esetben a kocsihoz a bakra ülteti, hogy a vendéglőben nem engedi saját asztalához, hanem nem csak türi, de sőt megkívánja, hogy a köznép ivójában huzódjék meg, mind olyan dolgok, melyek az erdőtiszt tekintélyét egy csöppet sem emelik, hanem jók arra, hogy az altiszt-nél még azt a kicsit is, a mi esetleg volt neki, teljesen lerombolják, de hiába, azon a fonák felfogáson még sokan nem tudnak felül emel-

kedni, hogy akkor, midőn altisztjükkel az elősoroltakkal ellenkező módon bánnak, nem ők szállnak le hozzá s nem is alacsonyítják le magukat, hanem inkább azt igyekeznek magukhoz felemelni. Bizon mondjuk, hogy addig, míg a felettesek altisztjeiket maguk is meg nem becsülik s ezt a köznép előtt is nyilvánosan kifejezésre nem juttatják, rájuk rakhatják akár a kínai császár uniformisát s köthetnek oldalukhoz nem egy gyíklesőt, hanem akár uchátius ágyut, még sem lesz meg nekik a szolgálat érdeke által annyira megkívánt tekintélyük. Viszont készséggel elismerjük azt is, hogy az erdészeti altisztek nagy testületében még igen sok a selejtes elem, mely nem igen méltó az általunk fentebb kifogásoltnál más elbánásra, de hát ki a hibás abban, hogy még mindig kerülhetnek ilyen elemek a tisztos erdészeti altiszti állásba? Bizon nem az, aki oda bármely uton — módon bejuthatott, hanem bizonyára csak az, ki neki erre a módot megadta, vagy pedig a ki mint altisztet alkalmazza. De hát mi tulajdonképpen nem is az egyén, de az állás tekintélyét védjük s ennek védelmében nyíltan oda kiáltjuk, hogy: „Uraim, le a vas-kalappal!“

Természetes, hogy ebben a kis kitérésünkben ismét csak általános elveket hangoztattunk s készségesen elismerjük, hogy vannak az erdészeti tisztviselők között tiszteletreméltó kivételek is, kik előtt pedig készséggel megemeljük kalapunkat.

Pusztai párbaj.

— Részlet a *Sárga rózs*a című regényből. —
Írta: Jókai Mór.

A csikósbojtár szép nyugodtan kitöltötte magának az utolsó pohár sört. A gulyásbojtár is fenéig kitöltötte a vörös borát a pohárba.

Összekocztintottak.

„Egészségedre!“ Kiitták egy hujjába.

Azután elkezdé a csikósbojtár, két könyökére tehénkedve.

— Bizony, csak szép nagy pusztá ez a Hortobágy, czimbora!

-- Igazán, nagy pusztá.

— Nem hiszem, hogy nagyobb lett volna az a

pusztá, a melyiken Mózes járkáltatta a zsidó népet negyven esztendeig.

— Te tudod jobban. Te bujod a bibliai történeteket.

— Hanem azért, akármilyen nagy ez a hortobágyi pusztá, még se elég nagy arra, hogy mi ketten elférjünk benne!

— Magam is a'mondó vagyok.

— No hát tágítsunk rajta egyet!

Azzal felkapták az asztalról a furkós botjaikat.

— Jó két fiatal csáti tölgy, ólommal beöntve a bunkós vége.

Mint a kettő ment a maga lovához.

Lovaslegény nem verekszik gyalog.

Mire visszajött a leány a házból, már akkor nyeregben ült mind a két legény.

Akkor aztán neki nem szóltak semmit, szó nélkül hátat fordítottak egymásnak s egyik csára, másik hajsza neki indult ellenkező irányban, mintha a közelgő vihar elől menekülnének.

Hanem, a mint valami kétszáz lépésnyire eltá-

Térjünk azonban vissza az egyenruha kérdéséhez, mert hiszen most erről és nem az altisztek tekintélyéről akarunk beszélni.

Azt, hogy az erdészeti altisztnak, legyen az bár államkincstári, bár megyei vagy magán uradalmi szolgálatban, nem csak a szolgálatban, de még a magán életben is szükséges és czél-szerű egyenruhában járni s ez által magát a többi néptől megkülönböztetni, mi is készséggel elismerjük, sőt óhajtanánk véljük, hogy ez az egyenruha az egész testületnél teljesen egyenlő legyen színre, szabásra és csak a külön-féle szolgálati minőségeket feltüntető jelvény szolgáljon megkülönböztetésül. Örvendetes lenne ennek behozatala már csak azért is, mert általa megkönnyítenék még az idegen helyen is a kölcsönös felismerés, a mi szorosabb kapcsolatot képezne az erdészeti altisztek között, de ha már egyenruha legyen, akkor ne legyen az, mely most a kincstári altiszteké s hogy miért nem, azt az alábbiakban kíséreljük meg kifejezni.

(Folyt. köv.)

Nyomozás.

(A „Vadászat és Állatvilág” után),

— Irta: tordátfalvi Halmágyi Lajos. — (Vége).

Legtöbb vadász a mint a vadat fektében meglátja, megáll és czéloz, pedig ez az a körülmény, a melyet a vad nem tud kiállani, arra gondolván, hogy az az ember most ott akar maradni. Természetes is

voztak egymástól, akkor mind a kettő egyszerre hátrahéztak s aztán megfordította a lovát.

Akkor aztán, a furkós botot a boldog végével lefelé fordítva, mind a két legény egyszerre sarkantyuba kapta a lovát s vágatva rohant egymás felé. — Ez a pusztai párbaj.

Nem olyan könnyű az, mint a milyennek látszik! Lóháton verekedni karddal is nagy mesterség: ámde a kard, akárhol talál, olyan sebet oszt, a mit méltó megköszönni; de a bunkós bottal verekedőnek ugyan jól kell kiszámítani az ütést mikor a vágató paripán szemberohan az ellenfelével: ott nem háritanak, ott nem kapkodja félre az ember a fejét a csapás elől. Egyet ide, egyet oda! A melyik jobb, az a több.

A két bojtárlegény, a mint bothosszára összetalálkozik, egyszerre csapott le az ölmos bottal egymásnak a fejére s azzal tovább futott velük a rohanó paripa.

Decsi Sándor megingott a nyergében a kapott ütéstől: a feje meglódult utána; hanem aztán csak felvágta a fejét, megigazította a begyűrt süvegét; bizo-

az, hogy a vad — nem szeret nagy urakkal egy helyen tanyázni — rögtön ott hagyja helyét. Szomorú tapasztalatból tudom, mert akárhányszor megtörtént velem, hogy e kritikus pillanatban ugrott ki a nyul és én a földet löttem, hogy csak úgy porzott.

Nehéz dolog a nyulat fektében felismerni, ez nagy gyakorlatot igényel. Legjobb módszernek tartom azt, ha az ember nyul alakú követ, facsutkot, avagy talán éppen nyulat lát, rögtön elfordítja tekintetét s hámarosan visszafordulva önmagát ellenőrzi. Szóval úgy járunk el mint némely rejtvényes képpel, a melyen egy s más alakot kell feltalálnunk.

Ha azt vesszük észre, hogy a mi nyul kinézésű tárgyunk növekszik, úgy ne késsünk a lövéssel, mert az bizonyosan nyul. Az ugrásra készülődő nyul maga alá szedi, szinte összezárja lábait és tüdejét levegővel tele szíva készülődik a felszökélésre és ennek külső jele a növekedés. A nyul felismerésének másik módja az, ha a füleit keressük; ez úgy néz ki mintha két gyikocská feküdnék egy vöröses-szürke kövön. Ne sajnáljuk a töltenyt tehát; különösen ott, a hol ugyanis kevés alkalmunk van a lövöldözésre és végtére többet tanul az ember, mint a mennyi kára van.

Bizony magam is sok-sok követ és facsutkot meglöttem, a mig a nyulat fel tudtam ismerni. Sőt meg esett az is, hogy egy oldalon haladva, hallom vadászom puskáját szólani, magam is arra tartottam. Az erdő egyik helyén egy nyul formájú kő feküdt a sűrű fák között, megesküdtem volna, hogy nyul. Oda löttem, de rögtön el is szégyeltem magamat, mert látnom kellett, hogy követ löttem. Összekevertem vadászommal, nagyot kacagtunk, hogy mily buzgósággal lövöldöztük agyon szegény követ.

Az őz fektében hosszú szürke zsákhöz hasonló, vagy mint a hegyoldalból kiálló köréteg sáros részlete.

A vaddisznó meg éppen olyan, mint az erdőben igen gyakori duzzadt hangyaboly.

nyosan csak a bot nyele, nem a bunkója sújtá a tarkóját.

Hanem az ő csapása annál jobban volt odaszánva. Az ölmos bot bunkója oldalt találta az ellenfél koponyáját s az oldalt fordulva kiesett a nyergéből s hasmát terült el a földön.

Ekkor aztán a győztes ellenfél visszafordította a lovát s a leütött ellenfelét tarkótul sarkáig végig páholta, a mi csak ráért. Így szokták azt!

Ha már elégtétel, hát legyen elég téve.

Hej, ha a gavallér urak is ezt a szokást vennék fel, tudom Istenem, hogy majd megritkulnának a párbajok!

Mikor aztán elvégezte vele a dolgát, akkor a botja végével fölszedte a földről a vetélytársa kalapját, kitépte belőle a bélést: megtalálta benne a fonnyadt, sárga rózsát, felhajította a levegőbe, s úgy elüté a bojtával, hogy százfelé repültek a levelei: mint a lepkék, úgy repültek a szélben.

Ezt a kis kitérést azért rendeztem, mert a nyomozás sikeréhez igen fontos tudni, hogy az illető vadat még fektében felismerjük, mert csak így van alkalma a vadásznak álló célra sokkal biztosabb lövést tenni, s elkerüljük a kiugrás utáni girbe-görbe szökélés közben való bizonytalan ráhibázást.

Tehát, [ha a nyomozás folytán a vadat már fektében felismerhetjük — mint mondtam — ne álljunk meg, hanem kezdjük el beszélgetni — de nem füttyölni — vagy akár énekelhetünk is, mert így azt hiszi, hogy valami jámbor atyafival van dolga, a ki utána jövő társával gondtalanul beszélget. Így beszélgetve vele, úgy intézzük lépteinket, hogy azok lövésünk irányába essenek s azután célba emelve puskákat csupán egy pillanatra — a lövésre megállapodhatunk. De ekkor azután már szóljon ám az a puska, mert különben fondorkodásunknak lyuk lesz a vége.

Egy alkalommal egyedül kószáló vadkant kerítettünk be a legnagyobb csendben. Egyszerre csak egyik oláh puskás torkaszakadtából üvölti: „Csá! Ficzko! Hó! Rendes!” — mintha marhas szekérrel járna az erdőn. Már éppen azon gondolkoztam, no ez bizonyosan megbolondult, a midőn egyszerre lövés dördült el. Dehogyan bolondult meg, hanem elővette a paraszt jobbik eszét és sikerült neki a mit sem sejtő vadkant megközelíteni és egy jó lövéssel, melyben egy lópatkó sarok volt, fültövére nyomni.

Mi türes-tagadás, beláttam, hogy a jó papnak is sok tanulni valója van, de egy jó vadásznak még több.

Még csak azt fogom elmondani, hogy erdőségekben hol kell keresnünk a nyomot.

Szent meggyőződése, hogy nem egyedül az ösztön, hanem az öntudat is közre játszik a vadak elhelyezését.

Mint a katonák előőrseiket erdőknél az utakra állítják fel azon számítás, hogy fedett terepen az

A leány onnan nézte ezt a döntő párbajt a csárdajától.

A siető istennyi ott csapott le közel a malom előtt. Itt volt a zivatar! Recsegett, ropogott az ég sarka.

— Megmondtam ugy-e? — kiáltá a csikós lóhátról a leánynak, a megpaskolt ellenfélre mutatva. — Most már beviheted és ápolhatod! Neked maradt!

— Látod, — mondta a leány, — ha ő ütött volna le tégedet, én rád borultam volna s a testemmel védelek volna meg, hogy meg ne verhessen. Akkor aztán megtudtad volna, hogy téged szerettelek igazán.

A csikós sarkantyuba kapta a lovát s neki vágatott a szembe közelgő zivatarnak. Zápor, jégesővel vegyest, vágott alá nagy szakadással, mennykő hullott nagy lobogással. A leány utána nézett a lovasnak, a míg a zivatar el nem takarta az alakját; egyszerre, mikor megvillámlott, a tüzzé vált záporban meglátszott az árnyék alakja, meg-meg csak elveszett, míg egészen eltűnt.

Talán soha sem is látta őt többet.

ellenség is az utakra van szoritva, úgy a vadak is a legtöbb esetben utak mellé fekszenek olyképen, hogy csaljukat az uton megcsinálva attól oldalt egy az utat uralgó helyen fekszenek weg, hogy az uton közelgő ellenséget megfigyelhessék.

Ha ezt tudjuk ki is használhatjuk. Az uton járn mindenestre kényelmesebb is, de egyrészt így bizonyíthatjuk be a vadak taktikáját, másrészt pedig így találhatjuk fel őket legkönnyebben.

Nagyobb vadakra való kutatásoknál ajánlatos a hegylánczolatok gerinczén vezető uton haladni mert ezek, vagy azon haladnak, de bizonyos, hogy valahol azon keresztül váltanak és nekünk az is elég, ha csak egy nyomot találtunk.

Ezt még azon okból is ajánlom, mert a gerinczen a vad majdnem bizonyosan átmegy a célból, hogy vagy az észak, vagy a verőfényes oldalon feküdjön meg. Északos oldal alatt értem azon részt a hegyen, a melyet a nap csak lemenőben érint; verőfényes oldal olatt azt, a melyet a nap huzamosabb ideig süt.

Már most — tapasztalatom szerint — elmondhatom, hogy igen sokszor csodálkoztam, hogy a legnagyobb hidegekben miért nincs vad a verőfényes oldalon, a mikor éppen ott feltűnően kellemesebb, enyhébb hőmérséklet volt, holott az északos oldalról mindegyre költöztek kutyáim.

Vadászeszem lassanként nyilott ki.

Sokszor hallottam, hogy a vadak az időváltozást megérzik. Magam is nem egyszer láttam nyáron, derült időben, hogy a nyulak egy-egy tábla vetésből — a nélkül, hogy valaki zavarta volna őket — kikeltek és mentek be az erdőbe. Nem láttam még a nyulakat nappal sétálni, s így ezen megfigyelésemnek nem is találtam magyarázatát. Ámde kevés idő múlva a láthatáron komor sötét felhők megjelenését észleltem, remélve, hogy dolgomat még eső nélkül elvégezhetem, nem engedtem magam e felhők által befolyásoltatni, s dolgomat abban hagyni. Csalódtam. Csakhamar kénytelen voltam én is a nyulak példájára a nyári zivatar elől az erdőbe menekülni, egy terebélyes fa alá húzódni. Bezzeg már máskor tudtam, hogy mit jelent nappal a nyulaknak az erdőbe vándorlása, s az első fekete felhő előtünésére magam is előszedtem sátorfámat és indultam haza felé.

Ez vezetett reá, hogy tulajdonképpen magam is éreztem a nagy hőkülönbséget a verőfényes oldalakban például olyankor, ha a napot télen egy-egy felhő hirtelen eltakarta. Hisz itt a magyarázat. A vadnak finom érzékenysége van a hőváltozás iránt; a verőfényes oldalon ennek folyton ki van téve. A nap hősugarait követő hideg; az északos oldalon ellenben az állandó hideget megszokja a vad: azért fekszik oda.

Ha valaki más magyarázatát tudná adni ezen dolgoknak — jó vadász óhajtván lenni — igen szívesen meghallgatom és tanulok belőle.

Hasznos tudnivalók.

Közlemények a kertmivelés és mezőgazdaságról

Mühle Vilmostól Temesvározt.

X.

Amerikai tengeri fajok. Burpée és társa északamerikai nagy kerti és mezőgazdasági magcég, Fordhooki és egyéb telepeiken több éven át csakis a kert és mezőgazdasági magvak javítására fektettek sulyt és kísérleti nagytenyésztéseiket több ezer hektárra bővítették. Az utóbbi években áttértek a tengeri fajokra is, igen kitűnő fajokat hoztak forgalomba, melyekből nálam 2 faj a múlt évben kitűnően termett és az idén is további vetési kísérletet teszek más tengeri fajokkal.

Burpée-féle új tengeri fajok: Kosmopolit és Sheffielddel még további kísérleteket teszek, mielőtt végleges ítéletet mondanék ki felettük. A „Kosmopolit“ kétségen kívül a legnagyobb és legjobb korai cukortengeri, mely 5–6 lábnyi magas száron nő, 20 egész 24 cm. hosszú és tizsoros csövekkel bír, melyek alulról egész a hegyéig majdnem egyenlő vastagok. A szemeknek nagy cukortartalmuk és igen finom ízük van. Különösen kiemelendők a csodálatraméltó csövek korai fejlődése és használhatósága, melyek e fajt nemsokára a legmegkívántabbá és általánosan kedvelté fogják tenni. Más kísérletezőknél is igen zsenge, sok ideig jó állapotban eltartható tengerinek mutatkozott.

A Sheffield tengeri, melyet már egy évvel ezelőtt kísértem meg, szintén a legjobbnak mutatkozott. Ez az új faj karós növést és nagy ellenást egyesít magában; rendkívül finom cukorédes, 10–12 soros, majdnem átlátszószemű 15 cm. hosszú csöveket hoz; a szemek a rendes időben majdnem omlósak és a legjobb korai fajnak tekintetik. Gazdálkodóknak különösen ajánlható az óriás Mamuth-dinnyetők, mely a legjobb és leg táplálók takarmánytők. Ezen óriási tök sárga és szürke héju és rendkívüli nagysága és súlya miatt nem teremhet annyi gyümölcsöt mint a közönséges takarmánytők, de súlya és tápértéke kétszer annyi mint a mi régi tökfajainké, jobb husuak és valamennyi állat szívesebben eszi, a fejős teheneknek adva, azok sokkal zsírosabb és jobb tejet adnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hírek. A szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál kinevezve lettek: III-ad osztályu m. kir. erdőőrökké: Erős György m. kir. s. erdőőr és Klés Salamon m. kir. erdőlegény. I. oszt. m. kir. erdőlegényné Tamás Mátyás II oszt. m. kir. erdőlegény. II. oszt. m. kir. erdőlegényekké: Bajkó Mihály, Kovács József és Győry Ernő. Gratulálunk!

Az elefánt kivégzése. Egy amerikai újság megható hangon írja le a newyorki állatkert egyik elefántjának kivégzését, a mely az utóbbi napokban tulkapásai miatt közrettegés tárgya volt. Az elefánt gondozója Snyder Billy könyező szemekkel nyújtott át a mitsem sejtő állatkolossusnak egy kosár korpát, melybe 250 gramm ciankáli volt belekeverve. Hatását azonban a halálraitelt elefánton nem lehetett észrevenni, sőt hangos

trombitálással adta tudtul a szemlélő környezetnek, hogy étvágya nagyon jó és hogy türelmetlenül várja az étkezés folytatását. Sydnér Bylli erre a második kosár ciankáli korpát tette kedves állatja elé, melyet az elefánt mohó étvágygyal kapott be. Nemsokára aztán beállott a halálküzdelen. Az óriási állat támolynogni kezdett, aztán féloldalára feküdt, miközben egyik agyarárt úgy beledöfte jászlába, hogy az menten kitört. Erre óriási ordítással felkelt és toporzékolni kezdett, de a méreg erősebb volt az erős testnél és újra lebukott a padlóra. Ekkor aztán egy pár görcsös vonaglás után kiszenvedett. Az elefántot Barnum hozta Indiából és New-York városának ajándékozta; azonban a különben szelid állat egy idő óta oly vadul viselkedett, hogy kénytelenek voltak elpusztítani. Legutóbb is kitört az istállóból és több embert megsebesített.

Farkas a kecske szarvai között. Angoulêmeben (Franciaország) sajátságos körülmények között ért véget egy farkas. Ugyanis egy parasztasszony az erdő szélén elhuzódó földjén dolgozgatott, mialatt kecskéje, egy rendkívüli nagy és erős állat, ott legelészett közel az erdőhöz. Hirtelen egy kiéhezett farkas toppant elő az erdőből és egy ugrással a kecskére ugrott, mely megijedve, hirtelen felkapta a fejét, mialtal a támadó farkasnak a feje a kecske szarvai közé szorult és ott annyira beékelődött, hogy ki nem huzhatta. A kecske ijedt mekegésére a parasztasszony is figyelmes lett és oda futott, de a helyzet láttára annyira meglepődött, hogy még a szó is elállt a torkán. Szerencsére azonban egy közeli paraszt szintén észrevette a dolgot és hamar a helyszínére szaladván, a farkast hátsó lábainál megragadta és erősen biztatta a megijedt asszonyt, hogy a kapával üsse főbe az ordast. Az asszony megemberelte magát és oly hatalmas csapásokat mért a farkas fejére, hogy az végtére elszedült. A paraszt ekkor káposztavágó késével agyonszurta a farkast. Csak nagy nehezen birták ezután az összesereglett emberek a farkas fejét a kecske szarvai közül kiszabadítani. A bátor paraszt és az asszony azután fölverték a farkasért járó 100 frank lődíjat és testvériesen megosztottak rajta.

Tizenhétéves családirtó. Hajmeresztő vérengzés hírért hozza a táviró Pittsburg-ból. Homestead városban egy tizenhét esztendősi fiú, Caoley Károly örülési rohamában megölte anyját, tizenkétéves öccsét, három kisebb testvérét pedig úgy összevagdalta, hogy ők is aligha maradnak életben. A fiatal Caoley egy kis házban lakott özvegy anyjával és hat testvérével. Szegénységben éltek s a fiú mindenáron segíteni szeretett volna sorsukon. Egy levegőfék fölhalálásán törte az esztét, éjjel-nappal csak ezzel foglalkozott s végre is beleőrült. A minap éjjel mindenki aludt a házban, csak Caoley volt ébren s bajlódott találmányával. Egyszerre abbahagyta a munkát, a pincéből fölhozta a fejszét s édesanyja ágyához lépve, őt és mellette alvó testvérét néhány hatalmas csapással agyonvágta. Azután a másik ágyhoz ment, a hol három kisebb testvére aludt. Ezeket is borzalmasan összevagdalta. Átment a másik szobába, hogy kivégezze ott alvó két öccsét is. A zajra azonban már fölébredtek a fiuk s egyikük, a tizennégy éves James hamarjában fölkapott egy széket és azzal úgy ütötte fejbe bátyját, hogy összeroskadt. A két fiú aztán segítségért kiabált. Összesereglettek a szomszédok, majd jöttek a rendőség emberei is. Az örült fiú ekkorra magágoz tért s újra dühöngeni kezdett, úgy hogy alig tudták megfékezni. Bekísérték a rendőrségre, a hol teljes apátiába esett, összefüggéstelenül mormogott és sejtelve sem volt arról, hogy mit cselekedett.

Ádám születésnapja. Ez a születésnap kétségtelenül a legfontosabb dátuma az emberiség történetének, a mely vele kezdődik. Ádám teremtése napja az ember születésnapja, a ki véle jelent meg e földön, hogy urának vallja magát. E hatalmas dátum titka természetesen sok nyugtalan elmét izgatott már, főként a középkorban a tudósok egész légioja fürkészte, számítgatta és vitázott rajta. De a középkor tudósaival még nem halt meg a nagy kérdés izgató ereje, vannak még ma is, a kiket zaklat, sőt ime van olyan is, a ki esküszik rá, hogy meg is fejtette. És ez a valaki igen komoly, tudós ember: Sir John Lightsoot, a cambridgei egyetem vicekancellárja. Az érdemes kancellár teljes tizenöt esztendeig tanulmányozta ezt a kérdést. Vizsgálódott, buvárkodott, összehasonlításokat tett, kombinált és most nyilvánosságra hozza az eredményt. E szerint Ádám apánk Krisztus születése előtt 4004 esztendővel, október 13-án délelőtt kilenc órákor lőn urává a paradicsomnak, a melynek virágos földjét emberi láb akkor taposta először. Akkor öt napos volt a világ. Most még azt kellene kiszámítania az angol tudósnak: mikor volt Éva anyánk teremtése napja.

Tragédia a gyorsvonaton. Borzalmas jelet játszódtott le a berlin-bécsi gyorsvonaton. Brieg és Oppeln állomások között, miközben a vonat teljes gyorsasággal robogott, egy második osztályu kocsí ablakából egy gyermek kiesett a vasuti töltésre. A következő pillanatban egy asszony, a ki abban a kocsiszakkaszban ült, fölrántotta az ajtót s kétségbeesett sikoltással utána ugrott. Ugyanezt akarta cselekedni a gyermek anyja is, de az utasok megakadályozták szándékában s megrántották a vészféket. A vonat megállott s akkor elindultak a vasuti töltés mentén az asszony és a gyermek keresésére. Először az asszonyt találták meg, a ki iszonyuan összezúzta magát, míg a gyermek, a ki valamivel távolabb feküdt, csak jelentéktelen sérülést szenvedett. Az asszonyt az oppelni kórházba vitték; sebei halálosak.

Vaddisznófogás. A vaddisznókat rendesen veremekben fogják a veremnél sokkal előnyösebb fogási mód a csapdával való fogás, mert evvel nem ritkán egy egész csapatot lehet megfogni. A csapda abból áll, hogy körülbelül egy 20 m. területet bekerítünk olyformán, hogy azon csak egy bejáró legyen. Erre a bejáróra csapdaajtót alkalmazunk, melyet alkalmas pillanatban egy lesben álló ember leereszt. Megjegyezzük, hogy a disznókat legalább egy félévvel előbb fokként és családokkal szoktatjuk a csapdába.

A kutya ápolása télen. Valamint a nagy hőség, úgy a szigorú tél is igen kellemetlenül hat a kutyára. Ne engedjük a kutyát közvetlen a forró kályha mellett feküdni, hanem szemeljünk ki számára a kályhától távol eső nem léghuzamos helyet. Jó időjárás mellett vigyük a szabadba, hadd mozogjon. Különösen pedig arról gondoskodjunk, hogy mindennap egészséges táplálékhoz jusson. A nagyon fűszerezett és állott ételmaradékokat ne adjuk neki, mert ettől gyomor- és bélbajt kap és büzös kigőzölgései származnak. Ezek helyett sokkal ajánlatosabb a Fattinger-féle kutyalepény mely a kutya egészségét megóvjá.

A tiszafa veszedelmes a fáczánosokban. Az angliai fáczánosokban ismételten elhullott fáczánokat találtak s az okát nem tudták megállapítani. Egy legújabbán előforduló hason eset alkalmából aztán a kideríthetlenné látszó dolog tárgyában London első állatorvosi szaktekintélyeihez fordultak. Az ezekhez beküldött fáczánok felbontatván, valamennyinek a begyét s az ehhez

a legközelebb fekvő belső szerveket erős gyulladásban találták. A gyomorban és a belekben talált ételmaradványokat mikroskoppal megvizsgálva, kitént, hogy az elhullott madarak bőségesen táplálkoztak a tiszafa — *Taxus baccata* — tüleveleivel és ezek mérgezést idéztek elő. A fáczánosok tulajdonosai még nem is lettek értesítve a vizsgálat eredményéről, midőn ismét több elhullott fáczán küldetett be megvizsgálás végett, a melyeknél ugyanaz a kór lett megállapítva. Csodálatos, hogy a legutoljára elhulva talált fáczánok ugyanazon fa alatt vagy ennek legközvetlenebb közelében találtak, mint az elsők. Az elhullott madarak mind jó husban voltak s valamennyi a mellén fekvő kiterjesztett szárnyakkal és hátra nyújtott lábakkal találtatott. Pontosabb vizsgálat után megállapították, hogy a mérgezést a tiszafa virágbarkái idézték elő, s hogy azok halálhozó hatásuk, a mi annál valószínűbbnek látszik, mert más fáczánosokban is a hasonló tünetek között elhullott fáczánokat mindig egy bizonyos fa alatt találtak.

Szerkesztői üzenetek.

Mátyás János urnak. Siklós. Az erdőőrök igenis tartoznak kereseti adót, valamint az ezután kivetett pótdadót fizetni, az utadó fizetése alól azonban az 1890 évi I. törvényezikk 25 § d pontja értelmében fel vannak mentve a saját személyükre nézve, hanem ház vagy földbirtok után, ha van ilyen, igenis tartozik fizetni utadót is. **Krébesz Géza** urnak. Bars-Mocsár. A szerencsétlen Krizsán-csaiad javára küldött 2 koronát köszönettel vettük s rendeltetési helyére juttatjuk. **Horváth József** urnak. Kudsir. A jövő évi március 31-ig szóló 6 korona előfizetési díjat köszönettel vettük és nyugtázzuk.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Ajánlkozás

32 éves fiatalember, ki a csendőrségnél $7\frac{3}{4}$ évet szolgált, az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel tette le, románul is jól beszél, erdőőri állást keres. (Czime meg tudható az Erdészeti Ujság szerkesztőségénél. 2—5)

743 1902 keb.

Pályázati Hirdetmény.

Alsófehérvármegyében Abrudbánya város, Abrudfalva, Kerpenyes és Szohodol községek területén fekvő, állami kezelésbe vett erdők és kopárok felügyeletére Abrudbánya székhellyel rendszeresített 400 korona évi fizetés 160 korona évi lótartási átalány és 30 korona évi lakpénzzel díjazott, ez időszertint üresedésben levő Abrudbányai kerületi erdőőri állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint az erdőőri szakvizsga-bizonyítványokkal, erős, egészséges testalkatukat bizonyító orvosi bizonyítvánnyal, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket bizonyító szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat, 1902 évi december hó 1-ig Alsófehérvármegye közigazgatási erdészeti bizottságához terjesszék be.

Alsófehérvármegye közigazgatási erdészeti bizottságától.

Nagyenyeden, 1902 november 11-én.

Gáspár János,
közig. erd. bizotts. elnök.

Sz. 4530/902.

Pályázati hirdetmény

Az 1898 évi XIX. t.-cz. alapján a városi erdőőri személyzet részére alkotott szabályok értelmében a 2-dik városi 500 korona évi fizetéssel és 100 korona lakbérrel összekötött erdőőri állás 1903 évi Január 1-sőével betöltendő. Pályázni kívánók felhivatnak ennek folytán miszerint illetőségi bizonyítványukkal, hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal, születési kivonat, erdőőri szakvizsgálati bizonyítvánnyal felszerelt 1 korona béléggel ellátott kérvényeiket legkésőbb folyó évi November hó 30-áig az alulírott városi tanácsnál nyújtásuk be.

Szászsebes, 1902 évi November hó 11-én

A városi tanács

Aldea,
h. polgármester.Streitfeld,
főjegyző.**Erdőőri állást**

keres 33 éves, ev. ref. vallású családos egyén, ki az erdőőri szakvizsgát jó eredménnyel letette, az erdészeti teendőkben teljesen jártas, úgy szintén a gazdasági teendőkben is tapasztalt, miről jó bizonyítványai vannak. Nyelvismerete magyar és román s kevéssé német. Az állást november elejétől kezdve bármikor elfoglalhatja. Tudakozódások küldendő: **Sütő András,** Kolozsvár, Pap-utca 48.

3-3

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatot magas áron vásárol az „Élőállat-kiviteli vállalat és állatnagyereskedő”: **O. Frank, Wien IV., Waaggasse Nr. 12.** Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászatkedvelőnek nélkülözhetetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyulfogáshoz saját hálót és foglyok s fácánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoológiai és kinológiai képes szaklap Bársony István és Főnaggy József közreműködésével szerkeszti Parthay Géza. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfitenyésztési képes szaklap foglalkozik a baromfitenyésztés összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel. A lap az Országos Baromfitenyésztési Egyesület hivatalos közlönye és Parthay Géza igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal:

Budapest, Rottenbiller-utca 30 szám.

Ajánlkozás.

Erdőőri szakiskolát a folyó évben végzett s az erdőőri szakvizsgát is jó sikerrel letett ifju megfelelő állást keres. Érdeklődők irjanak a következő címre: ifju **Vencsa Mihály,** vizsgázat erdőőr, Nyén, utolsó posta Bodola. Háromszék vármegye.

2-6

Lengyel Albert, erdőőr.
Alsó-Rákos, Nagy-Küküllő megye.

Fontos téli idényre!

Téli halina (Filcz) csizmák saját gyártmány

erősek, meleget tartók, csinos kiállításban; 4 évig is viselhetők; jóságért és tartósságért kezességet vállalok.

2-6

→ Ára: 8 korona. ←

Megrendelésnél pontos mérték beküldését kérem

Lengyel Albert, erdőőr.
Alsó-Rákos, Nagy-Küküllő megye.

TÖLGYVETŐMAKKOT

megbízható minőségben szállít

FARAGÓ BÉLA,

gőzüzemre berendezett magpergető gyára

Zala-Egerszegen.

Minden kiállításon kitüntetve, legutóbb Pozsonyban arany éremmel és elismerő oklevéllel és Frigyes főherczeg a kiállítás védvőne dícsérő nyilatkozatával.

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherczeg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület“ rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes esinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDO ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönbén felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a be-
tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt meg-
rendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink
kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készségeel beszerezünk és a vidéki megren-
delések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket meg-
téveszteti óhajttják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez
szükséges részletfizetési megrendelési ivet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb
figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium
hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület“ rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és esinos
elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a meg-
rendelés napján eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRAS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPENZERT VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYÉN és BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szár-
nyasokat és szörmés vadat kitömesre

Jutányos árak, kitűnő munka,
művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halásznati képes folyó
irat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként
kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen